

Zorgverzekeraars vrezen verbod op winstuitkering

Jeffrey Stevens

Deze week besluit de Tweede Kamer over een wet om winstuitkering door zorgverzekeraars te verbieden. Hoewel verzekeraars claimen geen winstoogmerk te hebben zien zij met angst en beven uit naar dit voorstel. Wat gebeurt er als de Kamer deze wet aanneemt?

Moet het voor zorgverzekeraars mogelijk zijn om winst uit te keren? Daar neemt de Tweede Kamer deze week een besluit over. Het huidige verbod op winstuitkering loopt af op 1 januari 2018. SP, CDA en PvdA hebben een initiatiefwet opgesteld om dit verbod te bestendigen. Bij de geboorte van het huidige zorgstelsel in 2006 werd door de Kamer besloten dat er de eerste tien jaar een winstverbod zou gelden, omdat het startkapitaal voor de verzekeraars van de overheid kwam. Met het einde van dit verbod in zicht drong de SP aan op een verlenging van twee jaar. Die kwam er ook, maar dat is volgens de initiatiefnemers niet genoeg.

Verbod is blijvend

Dit wetsvoorstel maakt het verbod op winstuitkering blijvend. Het regelt ook dat de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) uitgekeerde winsten moet terugvorderen en dat overtreders een boete krijgen. Zowel de SP, CDA en PvdA vrezen dat de mogelijkheid tot winst maken aandeelhouders prikkelt het financiële resultaat te laten prevaleren boven goede zorg. Verwacht wordt dat dit voorstel met grote steun zal worden aangenomen, omdat vooralsnog alleen de VVD uitgesproken tegenstander is. Omdat op dit moment het debat in de Kamer gevoerd worden willen de initiatiefnemers nog niet reageren tegenover FTM.

Met een wijziging van de statuten zouden 21 van de 25 zorgverzekeraars winst kunnen uitkeren

Nederland kent 25 zorgverzekeraars die behoren tot negen concerns. Het grootste deel van de verzekeringsmarkt (90 procent) behoort toe aan vier grote zorgverzekeraars: Achmea, CZ, VGZ en Menzis. De meeste zorgverzekeraars zijn coöperaties. Dit houdt in dat de klanten zijn vertegenwoordigd in een ledenraad die binnen de organisatie van een zorgverzekeraar het hoogste orgaan is. Met een simpele wijziging van de statuten zou het bij 21 van de 25 zorgverzekeraars mogelijk zijn om winst uit te keren.

‘Zorgverzekeraars hebben geen winstoogmerk’

Belangenvereniging Zorgverzekeraars Nederland is niet gelukkig met het voorstel. Woordvoerder Wouter Kniest laat weten: ‘Volgens ons is dit symboolwetgeving. Het creëert ten onrechte het beeld dat zorgverzekeraars uit zijn op winst maken. Dat is niet waar. De meeste zorgverzekeraars zijn coöperaties of onderlinge waarborgmaatschappijen en werken zonder winstoogmerk. Zij hebben ook helemaal niet de neiging om wel winsten uit te keren. Daarom is dit verbod overbodig.’

‘Anders dan de initiatiefnemers van de wet doen voorkomen is het niet mogelijk om met een pennenstreek de huidige rechtsvorm aan te passen. Daarvoor moet een meerderheid van de leden- of verzekerdenraad instemmen met zo’n wijziging. Ook is toestemming nodig van de toezichthouder: De Nederlandsche Bank,’ legt Kniest uit. Eerder was de Raad van State, het belangrijkste adviesorgaan van de Tweede Kamer, al kritisch over het verbod op winstuitkering. De Raad vindt dat daarmee het karakter van het zorgstel wordt aangetast, omdat de prikkel tot een doelmatige bedrijfsvoering verdwijnt.

Dat de voorstanders van het wetsvoorstel de kritiek van de Raad van State negeren vindt Zorgverzekeraars Nederland een slechte zaak. ‘Er is grote haast om dit voorstel aan te nemen. Op basis van de wettekst is er grote onduidelijkheid over de consequenties van dit verbod. Bijvoorbeeld over premieruggave aan verzekerden en kapitaalsverplaatsing binnen concerns om verliezen op te vangen. Wij vrezen met name voor de financiële positie van kleinere verzekeraars. Het zou goed zijn als toezichthouders een toets uitvoeren naar de effecten van dit wetsvoorstel.’

Edwin Brugman, directeur VvAA

"Voor 5,5 miljoen verzekerden staat er wel degelijks iets belangrijks op het spel"

Rabobank grote winnaar?

Edwin Brugman, directeur kennismanagement en netwerken bij de VvAA, een financiële dienstverlener voor zorgprofessionals, is voorstander van een verbod op winstuitkering. De VvAA heeft in een brief de leden van de Tweede Kamer opgeroepen om het wetsvoorstel te steunen terwijl ‘een breed veld van lobbyisten het tegenovergestelde heeft gedaan.’ Brugman schrijft: ‘De meeste zorgverzekeraars zijn inderdaad coöperaties, Maar dat geldt niet voor de zorgverzekeraars die onder het Achmea-concern vallen zoals Zilveren Kruis en De Friesland, en evenmin voor ASR.

Deze zorgverzekeraars hebben andere ‘eigenaren’ dan hun verzekerden en daarmee dus ook andere belangen dan hun verzekerden. Want deze eigenaren zijn wellicht wél gebaat bij een winstuitkering. Voor de 5,5 miljoen verzekerden van de hiervoor genoemde organisaties staat er wel degelijks iets belangrijks op het spel. En daar zijn zij zich nu waarschijnlijk niet van bewust. Zij hebben in de afgelopen jaren de reserves die hun verzekeraars hebben opgepot bij elkaar ‘gespaard’(…) Als het wetsvoorstel wordt verworpen, staat niet veel een forse greep uit de kas bij deze zorgverzekeraars in de weg. Welke partij profiteert daarvan? Niet de verzekerden van Achmea en ASR, die hebben juist géén belang bij deze winstuitkering. De grootste belanghebbende van de uitkering is de Rabobank, want die is één van de grote aandeelhouders van het Achmea-concern. De Rabobank wacht al enkele jaren op een dividenduitkering vanuit Achmea.’

‘Rabobank wacht al enkele jaren op een dividenduitkering vanuit Achmea’

‘De andere grote aandeelhouder van Achmea, de Vereniging Achmea, wacht óók op dit dividend. Want zij moet een schuld afbetalen aan Rabobank. Het is voor deze verzekerden maar te hopen dat de leden van de Tweede Kamer de door hen ingelegde premies beschermen tegen een greep uit de kas door

aandeelhouders. Want het kan toch niet de bedoeling zijn dat verzekerden voor de zorgverzekering zonder dat zij dat wisten de Rabobank helpen met het opkrikken van het eigen vermogen. Dat zou wel een heel bijzonder "aandeel in elkaar" zijn.'

Een gepeperd gesprek

Chris Oomen, directeur van zorgverzekeraar DSW, liet eerder in *het Financieele Dagblad* al blijken geen groot voorstander te zijn van het voorstel. 'Zolang we winst terug blijven geven aan de klant, blijven de winstmarges uitermate klein. Daarmee is het rendement waar eventuele investeerders op zouden kunnen rekenen laag.' Oomen, Leijten en Brugman zijn enkele deelnemers aan het gepeperd gesprek wat FTM morgen organiseert over de zorg. Daarin zal het gaan over de stelling: Hebben zorgverzekeraars nog bestaansrecht? Ook zal er gesproken worden over de zin-en onzin van winst maken door verzekeraars. Als u dit gesprek wil bijwonen dan kan dat, maar wees snel want er zijn nog maar enkele kaarten beschikbaar.

